

TRÍ NGŨ UẨN Ở ĐÂU? (15)

Chú Quang Pháp:

Trí về ngũ uẩn có thuộc về ngũ uẩn không? Nếu nó không thuộc về ngũ uẩn thì nó ở đâu?

Cô:

Trí về ngũ uẩn không thuộc về ngũ uẩn mà thuộc về trạng thái nội tâm nhìn thấy ngũ uẩn. Nó ở trong cái tâm gọi là tâm có trí tuệ.

Khi một tâm không có trí tuệ đối với ngũ uẩn thì sự vận hành, hoạt động của nội tâm này hoàn toàn là sự vận hành chi phối, dắt dẫn của ngũ uẩn, hoàn toàn bị ngũ uẩn dắt dẫn và chi phối. Cái tâm đó trở thành một cái tâm mê và đời sống nội tâm của nó hoàn toàn thuần trong sự hoạt động của ngũ uẩn.

Rồi trí về ngũ uẩn đó nằm ở đâu? Khi một vị tu học đi đến sự thấy biết về ngũ uẩn thì sự vận hành, hoạt động của nội tâm bây giờ nhìn lại thấy được ngũ uẩn và tu tập hướng dẫn đi đến sự xả bỏ những dính mắc tham, sân, si đối với ngũ uẩn. Những cảm giác tham, sân, si, lậu hoặc của ngũ uẩn khi khởi lên thì vị này sẽ dùng trí tuệ để tẩy sạch nó.

Tâm đó được gọi là tâm có trí tuệ, và tâm đó sẽ đưa đến sự diệt tận sự sanh sản ra những thân ngũ uẩn vô thường.

Chú Quang Pháp:

Nhưng nó vẫn gá trên thân ngũ uẩn này?

Cô:

Ngũ uẩn hoạt động trong trạng thái tâm mê. Khi tâm hết mê, ngũ uẩn được thấy biết, và tâm tu tập đưa đến không còn chấp trước ngũ uẩn nữa. Cho nên, khi tâm thành tựu được sự tu tập thì sẽ không còn tái tạo những ngũ uẩn như vậy nữa, và tâm đó đi đến Niết Bàn - là thanh tịnh, là trong sạch, là giải thoát.

Cũng là cái tâm đó, khi nó mê, nó không thấy ngũ uẩn thì ngũ uẩn sẽ hoàn toàn hoạt động và dẫn dắt nó đi. Ngũ uẩn sẽ dẫn tâm đi, nó sẽ hoạt động theo cái gì ngũ uẩn muốn. Những cảm giác về dục ái, tham, sân, si khởi lên như thế nào thì nó hoàn toàn hoạt động như vậy trong nội tâm.

Khi tâm có trí tuệ rồi, thì tâm trở lại điều khiển, điều phục từ từ ngũ uẩn đó, và nó sẽ đi đến sự xả ly, chấm dứt hoàn toàn những hoạt động đó. Tâm đó không còn tái tạo ra những thân ngũ uẩn vô thường nữa.